

ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Υπό ΜΑΡΙΑΣ Α. ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗ

Ἡ κατ' ἔτος λειτουργία τῆς διεθνοῦς ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης ἔχει ὀρι-
σμένα οἰκονομικά ἀποτελέσματα τόσο διὰ τὴν πόλιν τῆς Θεσσαλονίκης ὅσον
καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν χώραν. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ καθίστανται συνεχῇ,
ἐνσωματοῦνται εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐπηρεά-
ζουν συνεχῶς. Πρὸς ἐξέτασιν τῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διεθνοῦς
ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν τὴν περίοδον πρὸ τῆς ἐκθέ-
σεως, τὴν περίοδον τῆς ἐκθέσεως καὶ τὴν περίοδον μετὰ τὴν ἐκθεσιν.

Α'. Περίοδος πρὸ τῆς Ἐκθέσεως

Θὰ ἐξετάσωμεν τὸν ἀντίκτυπον ἀπὸ ἀπόψεως 1) αὐξήσεως τῆς παραγω-
γῆς, 2) βελτιώσεως τῆς ποιότητος, 3) αὐξήσεως τῆς ζητήσεως ἐργασίας,
4) αὐξήσεως τῆς ζητήσεως πιστώσεων, 5) ἐπενδύσεων τόσο νέων ὅσον καὶ
ἐπισκευῶν, 6) ψυχολογικῶν ἐπιδράσεων καὶ 7) ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν.

1) Ἐν ὧσιν τῆς ἐκθέσεως οἱ παραγωγοὶ αὐξάνουν τὴν παραγωγὴν των,
διότι προβλέπουν αὐξήσιν τῆς ζητήσεως συνεπεία τῆς προσελκύσεως ἄλλο-
δαπῶν καὶ συνεπεία τῆς παρατηρουμένης αὐξήσεως τῆς διαθέσεως πρὸς καὶ
τανάλωσιν τῶν ἡμεδαπῶν.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ αὐξήσις τῆς παραγωγῆς δὲν εἶναι δυνατὴ εἰς τὴν περί-
τῆς ἐκθέσεως περιοχὴν, τότε διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αὐξανομένων ἀναγκῶν
θὰ χρειασθῇ ἡ μεταφορὰ ἀγαθῶν ἀπὸ ἄλλας περιοχάς. Ἡ αὐξήσις τῆς ζητή-
σεως θεωρεῖται βεβαία καὶ φυσικὴ, ἐφ' ὅσον ἐπὶ ἓνα περίπου μῆνα οἱ ἐπισκέ-
πται τῆς ἐκθέσεως θὰ ἱκανοποιοῦν εἰς Θεσσαλονικὴν τὰς ἀνάγκας των καὶ
μάλιστα κάπως πολυτελέστερον τοῦ συνήθους. Βεβαίως ἡ αὐξήσις τῆς παρα-
γωγῆς θὰ ἀρχίσῃ ὅταν οἱ παραγωγοὶ πεισθοῦν καλῶς ἢ κακῶς ὅτι τὰ ὑπάρ-
χοντα ἀποθέματα δὲν θὰ εἶναι ἀρκετὰ διὰ νὰ καλύψουν τὴν μελλοντικὴν ζήτησιν.

2) Παραλλήλως θὰ καταβληθῇ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς ποιότητος
εἰς τρόπον ὥστε τὰ παραγόμενα προϊόντα νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συναγωνισθοῦν
τὰ ξένα καὶ νὰ προτιμηθοῦν. ὑπὸ τῶν ἐπισκεπτῶν. Εἶναι ἐξ ἄλλου γενικῶς πα-
ρατηρημένον ὅτι καταβάλλεται μεγαλυτέρα προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τῆς
ποιότητος, ὅταν ὑπάρχῃ προοπτικὴ ἐκθέσεως καὶ συγκρίσεως.

3) Ἡ αὕξησις τῆς παραγωγῆς καὶ ἡ προσπάθεια βελτιώσεως τῆς ποιότητος θὰ δημιουργήσῃ ζήτησιν ἐργατῶν, οἱ ὅποιοι πρὶν ἦσαν ἄνεργοι ἢ ὑπαπησχολημένοι. Ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρξῃ ὑπεραπασχόλησις, δὲν θὰ παρατηρηθῇ γενικὴ αὕξησις τῶν μισθῶν. Τὰ χρηματικὰ εἰσοδήματα ὅμως θὰ αὐξηθοῦν συνολικῶς, ἐφ' ὅσον θὰ χρησιμοποιηθοῦν τέως ἄνεργοι ἢ ἐφ' ὅσον θὰ γίνουν ὑπερωρία. Δὲν ἀποκλείεται νὰ παρατηρηθῇ ἑλλειψίς εἰδικευμένων ἐργατῶν, ἰδίως παρ' ἡμῖν. Θὰ ἔχωμεν τότε αὕξησιν τῶν πραγματικῶν μισθῶν τῶν εἰδικευμένων ἐργατῶν.

4) Συγχρόνως θὰ χρειασθοῦν περισσότερα κεφάλαια εἴτε πρὸς ἐπέκτασιν τῶν ἐγκαταστάσεων παραγωγῆς, εἴτε πρὸς βελτίωσιν των, εἴτε πρὸς ἐξασφάλισιν κεφαλαίων κινήσεως ἡυξημένων. Ἐρωτᾶται πόθεν θὰ ἐξευρεθοῦν αὐτά. Θεωρητικῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ προσφυγὴ εἰς:

- α) τὴν ἀποταμίευσιν τῶν ἰδιωτῶν,
- β) τὴν ἀποταμίευσιν τῶν ἐπιχειρηματιῶν,
- γ) τὴν ἀποθησαύρισιν τῶν ἰδιωτῶν,
- δ) τὴν ἀποθησαύρισιν τῶν ἐπιχειρηματιῶν,
- ε) τὰς πιστώσεις τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν,
- στ) τὰς πιστώσεις τῆς ἐκδοτικῆς τραπεζῆς.

α) Ἄν οἱ παραγωγοὶ τῶν διὰ τὴν ἐκθεσιν Θεσσαλονίκης ἀπαιτουμένων ἀγαθῶν προσφύγουν εἰς τὴν ἀποταμίευσιν τῶν ἰδιωτῶν, ἡ συνολικὴ κατανάλωσις βραχυχρονίως θὰ μειωθῇ, ἂν οἱ δανειζόμενοι διαθέσουν τὰ ἐν λόγῳ ποσὰ ἀποκλειστικῶς δι' ἀγορὰν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἀποθηκευμένων ἢ ἄλλοδαπῆς προελεύσεως, ἐνῶ πρὶν διετίθεντο καὶ δι' ἀγαθὰ ἄλλοδαπῆς προελεύσεως καὶ ἡμεδαπῆς προελεύσεως. Ἄν ὅμως οἱ δανειζόμενοι τὰ διαθέσουν διὰ πληρωμὴν ὑλικῶν ἡμεδαπῶν, μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων, δὲν θὰ ἔχωμεν ἀξίαν λόγου μεταβολὴν τῆς συνολικῆς κατανάλωσεως ἀλλ' ἀπλῶς μετατόπισιν τῆς δαπάνης ἀπὸ τοὺς δανείζοντας εἰς τοὺς ἤδη ἀπασχολουμένους ἐργάτας καὶ ὑπαλλήλους, ἐκτὸς ἂν οὗτοι ἀποθησαυρίσουν ὅλον τὸ εἰσόδημά των. Τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀπίθανον· ὅταν οἱ παραγωγοὶ πραγματοποιήσουν τὰ προβλεπόμενα κέρδη, ἡ συνολικὴ κατανάλωσις θὰ αὐξήσῃ, ἐκτὸς ἂν οὗτοι τὰ ἀποθησαυρίσουν, τὸ ὅποῖον εἶναι ἀπίθανον ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας.

Ἡ συνολικὴ ἐπένδυσις θὰ αὐξηθῇ, ἀλλὰ θὰ παρατηρηθῇ κάποια ἀλλαγὴ τῶν ἐπενδύσεων, αἱ ὁποῖαι ἤδη θὰ ἀποβλέπουν κυρίως εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐκθέσεως. Ἡ συνολικὴ ἀποταμίευσις θὰ ἀρχίσῃ νὰ αὐξάνῃ χάρις εἰς τὰ ἡυξημένα εἰσοδήματα, ἐκτὸς ἂν ἀποθησαυρισθοῦν.

Ὁ τόκος θὰ ἀκολουθήσῃ ὑψωτικὴν τάσιν. Τὸ μέγεθος τῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν διαθέσιμων πρὸς δανεισμὸν κεφαλαίων. Ἐφ' ὅσον ὁ τόκος ὑψωθῇ αἰσθητῶς, εἶναι λογικὸν νὰ ἀναμένεται αὕξησις τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ μείωσις τῆς κατανάλωσεως. Δὲν πρέ-

πει όμως να παραβληφθούν οι κίνδυνοι αποθαρρύνσεως των επενδύσεων εκ μιάς υπερβολικής ύψωσης του τόκου.

β) Έάν όμως οι παραγωγοί των αναγκαιούντων δια την έκθεσιν δανεισθούν από άλλους επιχειρηματίας, θα πρέπει οὔτοι να πεισθούν ότι τους συμφέρει περισσότερο ο δανεισμός παρά η τοποθέτησις της αποταμιεύσεως των εις τὰς ιδικάς των επιχειρήσεις. Θα πρέπει λοιπόν ο προσφερόμενος τόκος να είναι μεγαλύτερος από ότι προβλέπουν ότι θα κερδίσουν, αν προβούν εις επενδύσεις εις την ιδικήν των επιχείρισιν. Η κατανάλωσις θα αύξηση άμέσως, άφοῦ οι επιχειρηματίαι δέν θα δανείσουν ποσά προοριζόμενα δια την ιδικήν των κατανάλωσιν, ένῳ θα αύξηση ή κατανάλωσις όλων εκείνων των όποιων χάρις εις τὰς ηύξημένας επενδύσεις θα αύξήσουν τὰ εισοδήματα χωρίς πριν να ικανοποιούντο όλαι αἱ ανάγκαι. Αἱ επενδύσεις θα ύποστοῦν άπλῶς κάποιαν μεταβολήν ή όποία αὐτή καθ' έαυτήν δέν θα επιφέρη ούσιώδη μεταβολήν εις την οίκονομίαν. Η συνολική αποταμίευσις θα παραμείνη άρχικῶς σταθερά καί ύστερα θα αύξηση.

γ) Η προσφυγή εις την αποθησαύρισιν τῶν ιδιωτῶν θα επιφέρη άσφαλῶς εὔνοικά άποτελέσματα δια την οίκονομίαν χωρίς φόβον πληθωρισμοῦ. Η συνολική κατανάλωσις θα αύξηση.

δ) Η προσφυγή εις την αποθησαύρισιν τῶν επιχειρηματιῶν θα έχη τὰς αὐτάς συνεπείας, αλλά θα πρέπει να ληφθῇ ὑπ' όψιν ότι εις τυχόν μελλοντικῶς παρουσιαζόμενας εύκαιρίας οι επιχειρηματίαι δέν θα δύνανται πλέον να τὰς εκμεταλλευθῶν ὅπως εις τὸ παρελθόν. Επομένως προκειμένου να πεισθούν ότι συμφέρει να στερηθῶν αὐτῆς τῆς εύκαιρίας θα είναι λογικόν να άναμένεται ότι οι επιχειρηματίαι θα άπαιτήσουν μεγαλύτερον τόκον παρά οι ιδιώται.

ε) Αν γίνη προσφυγή εις τὰς πιστώσεις τῶν έμπορικῶν τραπεζῶν, θα συμβῇ ότι καί ἐπὶ προσφυγῆς εις την ιδιωτικήν αποταμίευσιν.

στ) Τέλος ή προσφυγή τῶν παραγωγῶν εις την Τράπεζαν τῆς Ελλάδος θα έχη τὰ αὐτά οίκονομικά άποτελέσματα με την προσφυγήν εις την ιδιωτικήν αποθησαύρισιν. Η δημιουργία όμως προσθέτου άγοραστικῆς δυνάμεως δια τῆς εκδόσεως νέου χρήματος περικλείει τὸν κίνδυνον τοῦ πληθωρισμοῦ, έάν έπακολουθήση χρησιμοποίησις τῆς μέχρι τοῦδε αποθησαυρισμένης άγοραστικῆς δυνάμεως εκ μέρους τῶν ιδιωτῶν. Ο λόγος δια τὸν όποιον ή Τράπεζα τῆς Ελλάδος ακολουθεῖ συντηρητικήν πιστωτικήν πολιτικήν, ή όποία ένίστε καθίσταται καταθλιπτική δια την ὅλην οίκονομίαν, είναι ὁ φόβος τοῦ πληθωρισμοῦ. Ο κίνδυνος αὐτός δύναται να προέλθῃ από αύξησιν τῶν πιστώσεων χωρίς άνάλογον αύξησιν τῶν διαθεσίμων άγαθῶν. Εἰς την προκειμένην περίπτωσιν αποκλείεται τελικῶς, αλλά όχι προσωρινῶς ὁ κίνδυνος πληθωρισμοῦ, άφοῦ ή παραγωγή πρόκειται να αύξηθῇ καί να καταναλωθῇ. Συμφέρει όμως περισσότερο εις την οίκονομίαν να χρησιμοποιοῦν αἱ αποθησαυρισμέναι νομισμα-

τικάι μονάδες τῶν ἰδιωτῶν, διότι τοιοῦτοτρόπως ἀποκλείεται μελλοντικῶς ὁ κίνδυνος πληθωρισμοῦ ἐξ αὐτῶν καὶ διότι ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἐμπιστοσύνης θὰ ἔχῃ εὐμενῇ ἀποτελέσματα διὰ τὴν ὅλην οἰκονομίαν. Κατ' ἀρχὴν λοιπὸν πρὸς τὰ ἐκεῖ πρέπει νὰ στραφῇ ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ. Μόνον ἂν τοῦτο ἀποδειχθῇ ἀδύνατον, θὰ καταφύγῃ ἀναγκαστικῶς εἰς τὴν αὕξησιν τῶν πιστώσεων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

5) Εἰς οἵανδῆποτε τῶν παρουσιαζομένων δυνατοτήτων θὰ ἐπακολουθήσουν ἐπενδύσεις κυρίως ἐντὸς τοῦ χώρου τῆς ἐκθέσεως καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐκτὸς αὐτοῦ. Αὗται θὰ ἔχουν σκοπὸν τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς ἐκθέσεως ὡς εἶναι ἡ ἀνέγερσις ἢ ἐπέκτασις ξενοδοχείων, θεάτρων κλπ. Πλὴν τῶν νέων ἐπενδύσεων θὰ χρειασθοῦν καὶ πολλαὶ ἐπισκευαί. Ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἀντιστοιχῶν ἐργατικῶν χειρῶν θὰ δημιουργήσῃ μικρὰν αὕξησιν τῶν συνολικῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων καὶ αὕξησιν τῆς ζητήσεως διαφόρων ἀγαθῶν, ἀφοῦ θὰ παρουσιασθῇ αὕξησις τῶν εἰσοδημάτων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι πρὶν δὲν ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιήσουν ὅλας τὰς ἀνάγκας των. Πάντως ἡ ζήτησις θὰ εἶναι κατωτέρα τῆς μεγίστης δυνατῆς, διότι δὲν θὰ ὑπάρχῃ προοπτικὴ μονίμου ἀπασχολήσεως τῶν ἐργαζομένων χάριν τῆς ἐκθέσεως. Ἡ ἡυξημένη ζήτησις πιθανὸν νὰ ἐπιφέρῃ κάποιαν αὕξησιν τῶν τιμῶν τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Ἐπίσης αἱ τιμαὶ τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν διενέργειαν τῶν ἐπενδύσεων τῶν ἐξυπηρετουσῶν τὴν ἐκθεσιν ὡς καὶ διὰ τὴν αὕξησιν τῆς παραγωγῆς θὰ αὕξηθοῦν, ἂν ἀποκλείεται ἄνευ νέων ἐπενδύσεων ἢ αὕξεσις τῆς παραγωγῆς των καὶ ἂν ἀποκλείεται ἡ εἰσαγωγή των. Οὕτω θὰ τεθῇ εἰς κίνησιν ὁ πολλαπλασιαστὴς καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιταχύνσεως, ἔστω καὶ μὲ ἀσθενῆ ἀρχικῶς ἀποτελέσματα.

6) Τὰ ἀνωτέρω ἀποτελέσματα θὰ ἔχουν ὡς συνέπειαν τὴν ἔντασιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν δημιουργίαν αἰσιοδοξίας τῶν ἐπιχειρηματιῶν.

7) Τὸ ἰσοζύγιον τῶν λογαριασμῶν πιθανὸν νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς πρώτων ὑλῶν καὶ μηχανημάτων ὡς καὶ ἐκ τῆς προσκλήσεως ξένων εἰδικευμένων ἐργατῶν. Ἐπιβάρυνσις ἀπὸ τὴν μεγαλυτέραν εἰσαγωγὴν εἰδῶν πολυτελείας συνεπεία τῶν ἡυξημένων ρηματικῶν εἰσοδημάτων θὰ προκύψῃ, ἂν ταῦτα περιέρχωνται εἰς ὅσους προηγουμένως ἱκανοποιοῦν ὑποχρεωτικῶς τὰς ἀνάγκας των μὲ εὐθηνότερα τῶν ἀλλοδαπῶν ἀγαθῶν ἡμεδαπά.

Β'. Περίοδος τῆς Ἐκθέσεως

Θὰ ἐξετάσωμεν διατί εἶναι κατ' αὐτὴν δυνατά : I εὗρεσις εὐχερέστερον ἀπασχολήσεως, II αὕξησις τῶν ἡμερομισθίων, III αὕξησις τῆς ζητήσεως ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. IV μικρὰ αὕξησις τιμῶν καὶ κερδῶν, V ἐπαναλειτουργία ἐπιχειρήσεων μὲ μεγάλην δαπάνην παραγωγῆς, VI δυνατότητες ἐξαγωγῆς μεγαλυτέρας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, VII αὕξησις τῶν εἰσοδημάτων, VIII μεταβολὴ τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν.

I. Ἡ προπαρασκευὴ τῆς ἐκθέσεως δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην ἀπασχολήσεως πολλῶν ἐργατῶν εἰς ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι δὲν χρειάζονται πλέον ἀφοῦ ἀρχίσῃ ἡ ἐκθεσις. Πράγματι τότε αἱ ἐπισκευαὶ καὶ αἱ οἰκοδομικαὶ ἐργασίαι αἱ σχετιζόμεναι πρὸς αὐτὴν δὲν συνεχίζονται. Ἀντιθέτως αἱ τυχόν προηγουμένως ἀπαιτούμεναι ὑπερωρίαι διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς ἐξακολουθοῦν ἢ καὶ αὐξάνονται, ἐφ' ὅσον ἡ περαιτέρω αὔξεις τῆς παραγωγῆς θεωρῆται συμφέρουσα καὶ εἶναι δυνατὴ. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ συνεπεράνωμεν ὅτι ἡ ἀπασχόλησις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς κανονικῆς.

II. Τὰ ἡμερομίσθια κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν καὶ εἰς ὠρισμένας ἐργασίας αὐξάνουν πολὺ. Δικαιολογοῦνται αἱ αὐξήσεις ἀπὸ τὸ πρόσκαιρον τῆς ἀπασχολήσεως, ἀπὸ τὸ ἐξαιρετικὸν γεγονὸς τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀπὸ τὰ συνεπείᾳ αὐτῆς ἡυξημένα κέρδη.

III. Τὰ ἡυξημένα ἡμερομίσθια καὶ κέρδη καὶ κατὰ μεγαλύτερον λόγον τὰ ὑπὸ τῶν ἐπισκεπτῶν προοριζόμενα πρὸς δαπάνην ποσὰ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐκθέσεως συνεπάγονται σημαντικὴν αὔξησιν τῆς ἐνεργοῦς ζητήσεως ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἐφ' ὅσον ἡ αὔξεις αὐτῆς τῆς ζητήσεως εἶχε προβλεφθῇ, ἡ προσφορά θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὴν ζήτησιν. Μόνον ἂν ἡ συρροὴ ἐπισκεπτῶν καὶ ἡ ζήτησις ἀγαθῶν ἐκ μέρους τούτων εἶναι μεγαλύτεραι τῶν προβλεφθεισῶν, θὰ σημειωθῇ ἔλλειψις.

IV. Ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ὑπάρξῃ σπάνις ἀγαθῶν δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ σημειωθῇ ἀξιόλογος ἀνατίμησις παρὰ τὴν ἡυξημένην ζήτησιν. Μικρὰ ὅμως ἀνατίμησις εἶναι πιθανή, ἐφ' ὅσον αὐξήσῃ διάθεσις πρὸς κατανάλωσιν καὶ ἐφ' ὅσον οἱ πωληταὶ εἶναι φυσικὸν νὰ τὴν ἐκμεταλλευθοῦν πρὸς ἐξασφάλισιν μεγαλυτέρων κερδῶν. Εἰς αὐτὴν θὰ συμβάλῃ καὶ ὁ μεγαλύτερος κύκλος ἐργασιῶν. Ἀπὸ τὰ ἡυξημένα αὐτὰ κέρδη θὰ πρέπη νὰ ἀφαιρεθοῦν οἱ ἡυξημένοι τόκοι τὰ ἡυξημένα συνεπείᾳ τῆς ἐκθέσεως ἡμερομίσθια καὶ αἱ ὑπερωρίαι, ὥς καὶ αἱ δαπάναι ἐξωραϊσμοῦ καὶ διαφημίσεως.

V. Ἐφ' ὅσον αἱ τιμαὶ ὑψωθοῦν τόσον ὥστε νὰ ἀταστήσουν δυνατὴν τὴν ἐπανάληψιν τῆς λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων μὲ μεγάλας δαπάνας λειτουργίας, αὐτὴ θὰ ἐπαναληφθῇ. Οὕτω διὰ τοὺς λοιποὺς ἐπιχειρηματίας θὰ δημιουργηθοῦν διαφορικὰ κέρδη.

VI. Ἡ προσωπικὴ ἐπαφὴ τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν καὶ ἐμπόρων μὲ τοὺς ξένους συναδέλφους των διευκολύνει εἰς μέγαλον βαθμὸν τὴν σύναψιν ἀγοραπωλησιῶν ἐπικερδῶν, αἱ ὁποῖαι ἴσως δὲν θὰ συνήπτοντο ἄνευ τῆς ἐκθέσεως. Οὕτω θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ μεγαλυτέρα ἐξαγωγή εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἡ καλυτέρα ἐξυπηρέτησις τῶν ἀναγκῶν μας δι' ἄλλοδαπῶν ἀγαθῶν. Ἐξ ἄλλου χάρις εἰς τὴν ἐκθεσιν γίνονται γνωστὰί νέαι μέθοδοι παραγωγῆς καὶ καλύτεραι καὶ φθηνότεραι.

VII. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκθέσεως παρατηρεῖται αὔξεις τῶν εἰσοδημά-

των χάρις εἰς τὴν ἑκτασιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. Οὕτως αὐξάνουν καὶ τὰ δημόσια ἔσοδα.

VIII. Διὰ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ πιθανὰ αποτελέσματα τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ τοῦ 1953 κατάργησιν τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν τῆς εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Ὑπάρχει πράγματι πιθανότης ἐξουδετερώσεως τῆς πιθανῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν δι' ἀναλόγου αὐξήσεως τῶν εἰσαγωγῶν. Ὁ κίνδυνος αὐτὸς εἶναι ἀναπότρεπτος, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐξάνουν τὰ εἰσοδήματα προσώπων, τὰ ὁποῖα ἤδη δὲν ἀρκοῦνται εἰς τὰ ἡμεδαπῆς προελεύσεως ἀγαθὰ.

Γ'. Περίοδος μετὰ τὴν Ἐκθεσιν.

Εἰς τὴν περίοδον μετὰ τὴν ἑκθεσιν παρατηρεῖται ὕφεσις ἣτις καθίσταται πλέον ἐμφανής, ἂν ἡ περίοδος αὕτῃ συγκριθῇ μετὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκθέσεως. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὅμως τὰ πράγματα δὲν ἔχουν οὕτω. Πράγματι αα) τὰ χρηματικά εἰσοδήματα εἶναι ἠϋξημένα, ββ) τὰ ἀποθέματα εἶναι μικρά, γγ) αἱ προβλέψεις εἶναι εὐνοϊκαί, δδ) αἱ πρὶν συναφθεῖσαι ἀγοραπωλησίαι ἐκτελοῦνται, εε) ἡ ἐφαρμογὴ τῆς τεχνικῆς προόδου εἶναι πιθανή.

αα) Τὰ ἠϋξημένα εἰσοδήματα ἐνεργοῦν διττῶς. Ἀφ' ἑνὸς συντελοῦν εἰς τὴν αὕξησιν τῆς ζήτησεως, ἐφ' ὅσον προέρχεται ἀπὸ τοὺς ἐπιχειρηματίας καὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν στεροῦνται ἀπασχολήσεως. Ἐπομένως τὰ κέρδη συνεπείᾳ τῆς ἐκθέσεως προστίθενται εἰς τὰ κανονικά των ἔσοδα. Φυσικὰ ἡ ζήτησις δὲν εἶναι τόσον μεγάλη ὅσον κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκθέσεως, διότι δὲν ὑπάρχουν πλέον οἱ ἐπισκέπται, διότι δὲν προβλέπεται σπάνις ἀγαθῶν ἢ αὕξεις τιμῶν καὶ διότι ἡ ἐντύπωσις πολλῶν ὅτι ἡ ἑκθεσις εἶναι εὐκαιρία ἀγορᾶς παρῆλθεν. Ἀφ' ἑτέρου ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκθέσεως καθίστανται ἄνεργοι ἔχουν συνήθως κάποιον ἀπόθεμα χρημάτων μετὰ τὸ ὁποῖον ζοῦν ἐν ἀναμονῇ νέας εὐκαιρίας, χωρὶς ἐπιβάρυνσιν τοῦ συνόλου, μέχρις ὅτου ἐξαντληθῇ τὸ ἀπόθεμα αὐτό.

ββ) Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως τὰ ἀποθέματα ἔχουν ἐξαντληθῇ ἐν μέρει καὶ εἶναι φυσικόν, ἀφοῦ ἀποκλείεται κανονικὴ δραστηριότης χωρὶς ἀποθέματα, νὰ καταβάλλεται προσπάθεια ἐπαναφορᾶς των, εἰς τὸ κανονικόν των ἐπίπεδον μετὰ τὴν ἐκτασιν τῆς ἀπασχολήσεως.

γγ) Ἡ ἔντονος οἰκονομικὴ δραστηριότης κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἐκθέσεως, δημιουργεῖ εὐνοϊκὰς προβλέψεις ἐν ἀναμονῇ τῆς προσεχοῦς ἐπαναλειτουργίας τῆς.

δδ) Κατὰ τὴν περίοδον αὕτην ἐκδηλώνονται τὰ αποτελέσματα τῶν γενομένων κατὰ τὴν ἑκθεσιν ἀγοραπωλησιῶν. Αἱ ἀνάγκαι ἱκανοποιοῦνται τελειότερον καὶ ὑπάρχει μεγαλυτέρα χρηματικὴ εὐχέρεια. Ἐφ' ὅσον αἱ συναφθεῖσαι ἀγοραπωλησίαι ἀποδειχθοῦν συμφέρουσιν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πρόβλεψις αὐ-

ξήσεως τῆς ζητήσεως, πιθανὸν νὰ δημιουργηθοῦν καὶ ἄλλαι ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν ἐξαγομένων ἀγαθῶν.

εε) Πιθανὸν θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς γενομένης ἤδη γνωστῆς χάρις εἰς τὴν ἑκθεσιν τεχνικῆς προόδου εἰς τὰς νέας ἐπενδύσεις μὲ τὰ γνωστά των εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα ἀπὸ ἀπόψεως ἀπασχολήσεως, ἐνεργοῦ ζητήσεως καὶ μειώσεως τῆς δαπάνης παραγωγῆς ὡς καὶ βελτιώσεως τῆς ποιότητος.

Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι ἡ διεθνὴς ἑκθεσις τῆς Θεσσαλονίκης συνεπάγεται εὐνοϊκὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν ἐλληνικὴν οἰκονομίαν χωρὶς νὰ ἀποκλεισθοῦν ὠρισμένοι κίνδυνοι πληθωρισμοῦ καὶ αὐξήσεως τοῦ παθητικοῦ σκέλους τοῦ ἰσοζυγίου τῶν λογαριασμῶν.